

HOLZBERG, N. *Der griechische Briefroman (Gattungstypologie und Textanalyse)*, Classica Monacensia Bd. 8, 1994, 200 stran.

Podkladem pro publikaci vydanou péčí N. Holzberga byla kolokvia konaná na mnichovské univerzitě v Institutu pro klasickou filologii v zimním semestru 1992/93 a v letním semestru 1993 právě pod Holzbergovým vedením. Jde v podstatě o dílo kolektivu mladých vědeckých pracovníků, opatřené fundovanou úvodní statí Holzbergovou, pojednávající obecněji o řeckém románu v dopisech (1–52); charakterizuje jej jako zvláštní literární útvar, existující uvnitř řecké výpravné prózy (str. XIII). Kniha má posloužit jako širší základ, na němž by se mohlo ve studiu zmíněného žánru v budoucnu pokračovat; mělo by se tak stát se zaměřením k sociálně — historické interpretaci dochovaných textů, zejména k publiku, jemuž byly určeny.

První ze čtyř studií Holzbergova pracovního týmu je článek z pera Ch. Arndtové (53–83), který je pokusem o typologii literárního druhu, do něhož řecký román v dopisech spadá. Na něj navazuje práce N. Ch. Dührsena o listech „Sedmi mudrců“ u Diogena Laërta; autor se tu zabývá možnostmi a hranicemi rekonstrukce ztraceného řeckého románu v listech (84–115). Blízký spolupracovník Holzbergův, mladý úspěšný badatel S. Merkle (mimo jiné autor studie o románech o trojské válce /Darés a Diktys/) napsal spolu s A. Beschornerem obsáhlé pojednání s názvem „Tyran a básník“, v němž se oba autoři zabývají především problematikou fiktivních listů akragantského tyrana Falarida (116–168). Sborník uzavírá velmi důkladná bibliografie ke každému z probíraných antických autorů od jmenovaného již A. Beschornera (169–190) a rejstříky (191–200).

Kniha je vzorovou ukázkou toho, jakým způsobem lze i v klasické filologii postupovat při týmové práci, stojí-li v čele mladého kolektivu zkušený odborník, a může být pro nás v mnohém vzorem. Lze jen doufat, že mnichovští kolegové dostojí svému předsevzetí a že se v brzké budoucnosti dočkáme pokračování tohoto slibně započatého díla.

Dagmar Bartoňková

RELIHAN, J. C., *Ancient Menippean Satire*, The Johns Hopkins University Press Baltimore and London 1993, 306 stran.

Americký badatel J.C. Relihan navázal na svou starší práci o menippejské satíře (na doktorandskou disertaci, jež vyšla v r. 1985 pod názvem *A History of Menippean Satire to A.D. 524*, Univ. of Wisconsin-Madison) a publikoval nyní výsledky tohoto svého bádání v sevřenější podobě.

Obsáhlá publikace je rozdělena do pěti hlavních oddílů: kratší první oddíl, zaměřený spíše teoreticky, prezentuje především názory, které k problematice menippejské satiry vyslovili Northrop Frye a Bachtin, tj. literární teoretici, kteří nejsou specialisty v oblasti antické literatury, což leckdy vede k nepřesnostem, na něž upozornil ne jeden klasický filolog (např. Gentili, Fusillo aj.).

V definici menippejské satiry Relihan spojuje výsledky svého vlastního výzkumu s tím, co bylo již dříve vysloveno jinými badateli a co bylo podle našeho soudu v disertační práci z r. 1985 vyjádřeno jasněji. Podle autora patří mezi hlavní rysy menippejské satiry míšení prózy a veršů, fantastičnost témat, burleskní jazyk a parodování uznávané literatury. Relihan přitom spatřuje jistou příbuznost menippejské satiry s *Odysseiou* (zvl. 9.–12. kniha), starou komedií a Platónovým mýtem, a tak se zkoumaný žánr jeví jako „nehodná směs různých forem, stylů, námětů...“ (34).